

Jan Kameníček
Capgrasův syndrom

motto:

„Podivné? To je na začátku vždycky...“

1.

Vizitku mně podávala starší dáma oblečená v domácím županu.

„Našla jsem ji v obleku mého muže. Jméno vám nic neříká?“

„Nic. Je mi líto.“

„Adresa?“

„Ne. Neznám,“ zalhal jsem.

„Ale ano,“ přerušila mě, „znáte. Mohu vám nabídnout čaj?“

Odmítl jsem. Rozhodně mi bylo toto pozvání nemilé a chtěl jsem co nejrychleji odejít. Natož se bavit o té adrese.

„Mám k vám prosbu,“ řekla.

Zvedl jsem překvapeně hlavu.

„Už jste tady někdy byl, vím to.“

„Určitě ne, milostivá paní,“ vydechl jsem překvapeně.

„Ale ano. Vím to. Jako mladý chlapec. Přeji si, abyste si prohlédl celou vilu. Velmi pečlivě. Abyste si všiml každého detailu. Věřím, že se vám jakákoli, byť drobná, vzpomínka vybaví.“

Mlčky jsem kývl.

A dodala: „Nejlépe teď hned.“ Podívala se na mě. „Ještě něco?“

„Dobrá, jak si přejete. Provede mě někdo domem?“ A dodal jsem:

„Prosím...“

„Marie vás doprovodí. Já sama,“ řekla tiše, „velmi málo chodím, od té--.“
zarazila se. „Chudák manžel...“ vzlykla, „od té... nehody. Už mnoho let. Marie!“

Odkryl jsem těžký závěs a podíval se oknem do zahrady. Byt byl v prvním patře, na zahradu odtud bylo dobře vidět i přes mohutný déšť, který mával větvemi a pískové cestičky měnil na mazlavou kaši.

„Chvilku se prospím,“ řekla.

„Pane!“ ozvalo se za zády.

Díval jsem se do tváře staré ženy, mírně nahrblé, s levým ramenem jakoby předsunutým před celým tělem.

„Prosím...“

Stařena mě vyvedla z rozlehlého obývacího pokoje do tmavě osvětlené předsíně. Náhle mě prudce uchopila za loket, „Milostivá paní, vám neřekla všechno.“

„Prosím?“

„On ji málem zabil. Jí i syna. Tehdy tom autě. Kryje ho, víte?“

„Její manžel není mrtvý?“

„Dyť vám říkám: kryje ho.“

Stařena sáhla do starožitné komody a vytáhla baterku.

„V domě se nesvítí. Ten syčák dole,“ zavolala do tmavé chodby,

„nedokáže vyměnit jednu jedinou pojistku!“

2.

Sestupovali jsme po dřevěných schodech, na stěnách veduty měst a staré rytiny, světlo baterky skákalo z místa na místo. Stařena zařukala klíči na dveře. Čekali jsme dlouho, než se dveře na malou škvírku pootevřely.

Hleděl na mě starý muž, bílé delší vlasy a bílé delší vousy.

„Co si přejete?“ zeptal se.

„No tak, nedělejte problémy a pusťte nás dovnitř,“ zašeptala stařena.

„Už spíme,“ zívá stařec.

„Není divu, v tomhle lijáku se dobře spí,“ řekl jsem s úsměvem.

Stařec otevřel dveře a neochotně naznačil, že smím vstoupit. Ovšem stařeně rázně naznačil, že má zůstat na studené chodbě.

Vstoupil jsem do rozlehlé předsíně a stařec za mnou ihned zavřel dveře.

„Nemusí poslouchat, co si povídáme. Všechno by hned vyzvonila milostivé paní,“ a stařec mně srdečně stiskl ruku.

„V čem vám mohu být nápomocný?“ zeptal se s úsměvem.

„Ta paní--“

„Ano, vím...“ přerušil mě.

„Ta paní mě požádala, jestli bych se nepokusil--“

„--objasnit smrt jejího manžela.“

„Prosím?!“

„Posadíte se?“

Vešli jsme do rozlehlého pokoje, veliká okna do zahrady, bylo vidět vysoké stromy, které se zmítaly ve větru.

„Trochu čaje?“

„Ano, rád si vezmu.“

Ukázal jsem mu vizitku a přečetl adresu.

Stařec sáhl do županu a vytáhl brýle a chvíli si vizitku zblízka prohlížel. „Ukažte prosím... Hmm, ta adresa mně nic neříká,“ řekl. „To je někde až na druhé straně města.“

Na chvíli se zarazil. „Ale ano! To jméno!“

„Abych řekl pravdu,“ řekl jsem rázně, „já se totiž sám o tenhle případ, dokonce o něčí úmrtí, nezajímám. No ano. Nezajímá mě to ani trochu,“ dodal jsem.

„Volala vám, vidíte?“

„Dneska dopoledne,“ kývl jsem. „Představila se a požádala mě, abych se stavil. Sem, do tohoto domu.“

„Nic víc?“

„Nic víc. Víte, jsem obyčejný úředník jedné menší banky. A tenhle případ, nebo kauza... nevím, jak to chcete nazvat, je mě nezajímá,“ a to jsem zdůraznil zdviženým prstem, „ani trochu. Tak to prostě je.“

Stařec se ohlédl a chvíli poslouchal. Naznačil mně, abych byl zticha a tiše odkráčel do druhého pokoje. Vstal jsem a následoval ho.

Druhý pokoj, hned vedle předsíně byl prostorný, vysoká okna, těžké závěsy, před okny byla zimní zahrada s mnoha květinami. Jedna postel byla rozestlaná, v druhé ležel malý chlapec. Stařec spícího chlapce zrovna přikrýval dekou.

„Konečně spí, proplakal celý večer.“

„Nedivte se, v takovém počasí,“ řekl jsem. „No, nic. Půjdu. Tahle návštěva byla zcela zbytečná. Pustíte mě ven?“

Stařec ke mně přistoupil a uchopil mě lehce za klopy saka. „Bylo by dobré, rozloučit se s milostivou paní. A kromě toho,“ usmál se přívětivě, „v tomhle dešti bez kabátu?“

„Vidíte,“ řekl jsem, „člověk myslí na tolik věcí a na sebe zapomene.“

Otevřel jsem dveře. Stařena seděla na schodech a hrála si netrpělivě s klíči. Vstala a ochotně mě vedla ke kamenným schodům do sklepa.

„Není třeba,“ řekl jsem, „je zbytečné, abych se tam šel podívat. Situace je pro mě jasná.“

„Jasná?“

„Ano, jasná. Nemíním se angažovat. Rozloučím se a půjdu. Abyste věděla, jde mi spíš o můj plášť, který jsem nahoře zanechal než o rozloučení s tou,“ zdůraznil jsem, „pro mě neznámou paní.“

„Tak teď rozumím,“ řekla stařena, „nechcete pomoci...“

„A proč bych měl,“ řekl jsem stoupaje těžce po dřevěných schodech, „zájem o váš případ nemám.“

3.

Milostivá paní ležela na posteli v županu přikrytá lehkým plédem.

„Zjistil jsem, co jsem potřeboval. A přiznám se, překvapivě brzo. Abych vám řekl popravdě, nemám zájem se v celé věci angažovat.“

„Jak myslíte,“ řekla paní. „Marie!“

Do pokoje vešla stařena s mým mokrým kabátem hozeným přes ruku.

„Jen ještě jedna otázka,“ zarazil jsem se. „Nejsem první, koho jste sem pozvala, vidíte.“

„Jste asi pátý. Čtvrtý nebo pátý.“

„Pátý,“ špitla stařena.

„Napsala jsem desítky dopisů, telefonovala na všechny strany, všem, kteří mají jméno jako vy,“ paní si pohrávala s korály u krku. „Zeptám se vás na jednu jedinou věc, jednu otázku, smím?“

Překvapeně jsem se na ni podíval.

„Žil někdo z vaší rodiny, patrně dědeček nebo strýc, ve městě T.?”

(jmenovala větší městečko na jihu republiky).

Navlékal jsem si paži do rukávu a zarazil jsem se.

„Počkejte, máte pravdu. Dědeček tam bydlel pěkně dlouho.“

„A byl starosta?“

Zamyšleně jsem kývl hlavou.

„Ano.“

„Jste to vy! Konečně!“

Milostivá paní těžce vstala a podala mně ruku.

„Pojďte ke mně, ať si vás prohlédnu. My jsme příbuzní! No ano,“ usmála se, „příbuzní. Marie! Musíte si dát čaj a vyprávět mně všechno o sobě. Jak to bylo s vašimi rodiči, kam jste se poděli...“

Pomohla mi z kabátu a usadila mě do velkého hlubokého křesla u okna.

„No tak Marie! Čaj a nějaké občerstvení!“

4.

Je to podivný, příběh, říkal jsem si v noci. Ležel jsem na posteli ve svém pokojíku, venku svítila barevná reklama na cigarety *Odys*, a já neustále přemítal o dnešní zvláštní návštěvě. Ještě ráno jsem seděl ve své kanceláři, počítal *má dáti-nemá dáti*, když vedle v kanceláři zazvonil telefon a kolega Kolařík s úsměvem od ucha k uchu mně oznámil, že si mám jít vyřídit jakési dědictví.

Ta věta byla tak absurdní, že jsem nadšeně vstal a letěl k telefonu s takovým zápalem, až jsem ve dveřích, k pobavení zúčastněných, zakopl. Mužský hlas v telefonu mě slušně požádal, abych si dnes, ano ještě dnes, udělal čas a stavil se na adrese, kterou mně volající nadiktoval.

Nebylo nic těžkého odejít z práce ihned, dokonce Kolařík a další dva kolegové, kteří pracovali přes chodbu, mě nutili k odchodu. Samozřejmě, že je hnala zvědavost a v té chvíli i upřímné přání, aby si jejich kolega přišel k nějakému majetku.

Hleděl jsem do stropu, pozoroval barevné stíny a pomyslel si, proč ho ta paní vyzvala, abych si prohlédl celou vilu, a já její přání tak poslušně splnil.

Pravda, přemítal jsem sedě na okraji postele, neprohlédl jsem si sklep a nedošel ani na půdu. Pořádně nevím, kolik je v době bytů. Ani na zahradě, v tom nečase jsem nebyl, což se dá ještě pochopit.

Přikryl jsem se, slastně zavrtal hlavu do polštáře: „Taková hloupost,“ pomyslel jsem si spokojeně, „taková hloupost!“

A zdálo se mně, jak jsem v kapse pláště našel vlhkou vizitku.

5.

Dál jsem spokojeně chodil do svého úřadu, dál počítal *má-nemá*, a zdálo se, že ten podivný sen se z jeho mysli už nastalo vytratil. Vždyť je to už pomalu měsíc, kdy sem vtrhl kolega a vybídl mě, abych šel k telefonu. Ten sen byl natolik silný, tak sugestivní, že si dokázal i teď po měsíci vybavit každý detail. I to trapné uklouznutí ve dveřích.

Seděl, žmoulal v ústech tužku, když v tu chvíli dostal vnuknutí, takové děja vu, že se dveře kanceláře prudce otevřou a vejde jeho kolega.

A opravdu, v ten mžik se dveře rozrazily a do kanceláře vtrhl Kolařík.

„Člověče, vypadá to na pořádný průšvih!“

Bylo mu jasné, že tím přemítáním ztratil mnoho času, a podklady, které mu zadal včera šéf, nejsou zdaleka hotové.

„Telefon. Máte vedle telefon.“ A dodal: „Policie.“

Během chvilky byl vedle v kanceláři u aparátu. Naznačil kolegům, aby opustili místnost, ale bylo mu jasné, že stojí všichni tři za dveřmi a pozorně poslouchají.

„Ano?“ řekl tiše.

Hlas v telefonu řekl jeho jméno.

„Ano, u aparátu.“

„Můžete se dostavit, nemějte obavy, jde jen o jednu nesrovnalost, dostavit na... máte tužku a papír...?“

„Ano, prosím...“

A hlas v telefonu mu nadiktoval adresu, ulici a číslo tramvaje, kterou se na místo dostane co nejdříve.

Pečlivě si třesoucí rukou napsal vše potřebné, dokonce našel odvahu, a zeptal se na dva drobné detaily, snad z důvodu, aby si volajícího získal na svoji stranu. Slíbil, že všeho nechá a určitě tak do půlhodiny, ne později, na místo dorazí.

6.

Během dvaceti minut, přesně, jsem dorazil na adresu, kterou mně muž nadiktoval. Stál jsem před vysokým činžovním domem, kolem mě

procházel bez zájmu chodci, nikdo neopětoval můj pohled. Náhle jsem vycítil, že za mými zády někdo stojí. Pomalu jsem se otočil.

Ve vysokých dveřích domu stál vyšší nápadně štíhlý muž a prstem mi naznačoval, abych k němu přišel blíž. Jakmile jsem přistoupil ke dveřím, muž mě něžně popadl za klopky pláště a vtáhl mě opatrně dovnitř domu.

„Omlouvám se vám,“ řekl muž šeptem, „nechtěl jsem vás polekat...“ a představil se jménem a zmáčkl mi i srdečně pravici. „Nechci, aby nás zde někdo viděl, i když jde pouze o vaše svědectví, nic jiného.“

„Svědectví?“ zeptal jsem se překvapeně.

Neznámý mě držel lehce za loket a pomalu jsme spolu stoupali po schodech. Na první podestě jsme se zastavili a muž sáhl do kapsy a vytáhl fotografii.

„Znáte ho?“

Hleděl jsem na staršího prošedivělého muže.

„Neznám. V životě jsem ho neviděl.“

„Pojďte se mnou. Pomalu, je to až nahoře, až u půdy.“

Pomalu jsme stoupali do schodů, až posledním patře nás zastavil u pootevřených dveří menší muž. Ti dva se bez zájmu pozdravili.

Na vybídnutí jsem vstoupil do bytu. Malá předsíňka, vedle patrně kuchyň a před ním dveře, vchod do prostorného pokoje.

Těžké roztažené závěsy, vysoká okna, knihovna, křeslo. A uprostřed pokoje na tlustém koberci stojí těžký stůl a křeslo.

„Prohlédněte si to tady pořádně. Moc vás prosím,“ řekl muž vlídně. „V klidu, potřebujeme vaši pomoc, chápete?“

Procházel jsem se pokojem, přejížděl prstem hřbety knih, pohlédl oknem do dvora, kde si u starého klepadla na koberce vyprávěly dvě starší ženy a mávaly při rozhovoru rukama.

Pohlédl jsem na stůl. Telefon, souprava s psacími potřebami a kazeta s cigaretami, stříbrný zapalovač. Pár obrazů a starých rytin, jistě cenných, na stěně.

„Mohu?“

Pánové naráz souhlasně kývli.

Otevřel jsem zásuvku stolu, a koncem tužky, tak jak to dělají v detektivkách, jsem prohrabal obsah stolu. Krabička s cigaretami, sirky, vyžehlený kapesník, vizitky a lahvička s kapkami do očí.

Zastavil jsem se u dveří pokoje, ještě jednou se rozhlédl, snad abych naznačil oběma pánům svoji snahu, a na svoji omluvu jsem řekl:

„Nic. Je mi líto. Ničeho jsem si nevšiml.“

„Ničeho? Obrazy? Knihy... Stůl... Díval jste se pořádně?“

„Je mi líto, nic.“

„Chcete dovézt do úřadu?“ řekl muž zklamaně.

„To je v pořádku,“ řekl jsem zamyšleně. Ve dveřích jsem se zarazil, prudce jsem se obrátil a přistoupil znovu ke stolu.

„Tady! Podívejte!“

Ukázal jsem na vizitky ve stole.

„Tady! Tu vizitku jsem už viděl. Ale ano! Ta adresa!“

Muž se podíval na svého kolegu a mírně se na něho usmál. Možná jsem si neměl toho úsměvu všimnout, ale bylo to tak, usmál se.

„Víte, co říkáte?“ Muž sáhl do kapsy, vytáhl notýsek a opsal si adresu z vizitky, na kterou mu tužkou ukázal.

„Je to tahle? Opravdu? Tato adresa?“

„Ano, určitě,“ kývl jsem.

„Jak to víte?“

Ta otázka na mě zapůsobila jako výstřel z pistole. Polil mě studený pot a měl jsem pocit, že na místě omdlím.

„No jak...“ sáhl jsem si na čelo. „Určitě jsem o té adrese už někde slyšel. Ano, je mně povědomá.“

Snažil jsem se usilovně přijít na to, kde jsem viděl napsanou adresu na vizitce.

„Vzpomeňte si, prosím,“ řekl muž. „Nemáte ponětí, kde to je?“

„Ne, to rozhodně nevím. Ale ta adresa... ne, nic mně to neříká...“

Muž mi podal ruku: „Škoda, tak se nedá nic dělat. Kdyby přece jen, tady na tohle číslo... kdykoliv...“ a podal mně papírek z notýsku s napsaným číslem.

7.

Tak rychle se to všechno seběhlo, že jsem jen pozvolna začal přivykat nové skutečnosti, kdy se dny načas zklidnily a získaly ještě svůj ustálený řád. Jen ať zůstane, proboha, každý den stejný. Ať zůstane stejný, opakoval jsem si častokrát.

Přes otevřené okno jsem zahlédl, jak paní Marie ve svém pracovním plášti bez rukávů pečlivě zametá terasu, prach a smetí, kterého je v parném létě všude dost, jak ho bezmyšlenkově sype do připraveného kbelíku a u každého pohybu nepřítomně vzdychá, jako by ještě i dnes počítala s příležitostným divákem.

Taky bych tu práci dokázal zastat sám, pomyslel jsem si žárlivě. A byl bych tady s milostivou paní sám. Ovšem, musel jsem si přiznat, že paní Marie, duše veskrze prostá a nenáročná, zůstala natolik oddaná své milostpaní, že by kvůli ní rozhodně nebyla ochotná vzdát se všech výsad, kterých se jí ve vile stále ještě dostává.

Dokázala se postarat o nemohoucí a neschopnou paní dokonale.

Vstal jsem a pomalu došel do kuchyně. Vypadalo to tu všechno dřív jinak, pomyslel si jsem a bezmyšlenkovitě žvýkal sušenku a zapíjel ji studenou kávou.

Tady, v obývacím pokoji, bylo moře světla, vnikalo sem ze tří stran širokými okny, vysokými dveřmi se mohlo vyjít na nízkou terasu a pak rovnou do zahrady.

A tady, v rohu, stála hluboká tmavomodrá sedací souprava se stojací lampou a naproti stůl s kuřáckými potřebami. V druhém rohu místnosti těžký stůl a nad ním zlatý lustr a na stěnách mnoho starožitných obrazů, portréty maminky a otce, rodinné památky, a pár zarámovaných tatínkových skic kostýmů z Lumíru, připomenutí jeho dětství.

Sem se přicházelo z přijímací haly, která byla pomalu stejně velká jako obývací pokoj. A v hale, pokud si dobře vzpomínám, stála stojací lampa se stolkem a těžký fotel.

Už si ani nevybavím, jak byl tehdy dům zařízený v prvním a druhém poschodí. Rozhodně si pamatuji, to se mi vrylo do paměti, že vila zvenčí působila navýsost okázale a pompézně. Udělalo to na mě ohromný dojem, tři patra přepychově zařízeného domu se spoustou starožitností, těžkých koberců, a světla a prostoru.

A tam nahoře v podkroví jako nedostupný tajemný prostor se nacházela strýčkova pracovna, celá obložená světlým dřevem. Světlý bílý stůl a těžká černá knihovna s knihami, která tam pietně zůstala dodnes.

Abych se na chvíli rozptýlil, vystoupal jsem potichu točitým schodištěm a neslyšně otevřel dveře pracovny.

Podkrovním oknem sem vnikalo odpolední slunce, vzduch tu byl vždycky prohřátý, Marie nenechala ani pootevřené okno, pomyslel jsem si, všude kolem bylo zaprášeno a byl cítit nevětraný vzduch. Určitě jsem jediný, kdo se sem ještě někdy přijde podívat. Všechny knihy zůstaly v černé knihovně. A na bílém stole pár poznámek se strýčkovým písmem.

Když sestupoval točitým schodištěm a dveře se potichoučku pootevřely, snažil se na tu krátkou chvíli alespoň nahlédnout do tmavého pokoje.

„Potřebuji,“ zalhal jsem nepřiliš přesvědčivě, „nějakou strýčkovu fotografii. Totiž... chci se podívat do rodinného alba.“

„Ani tam nahoru nechodíte, prosím vás o to,“ zamračila se, „jednomu je pak z toho všeho akorát smutno. Měl jste dost?“

„Nemám hlad.“

„Musím do lékárny,“ řekla a dodala: „Ještě teď.“

Sestupoval jsem za hospodyni po točitých schodech, potichu našlapoval na špičky, a doufal jsem, že ho nemocná uslyší. A také jsem chtěl paní Marii naznačit dobrou vůli. Dokonce jsem se nabídl, že ponesu tetin nedotčený podnos, aby mohla bezpečněji slézt se schodů.

„Jednou si tady někdo zlomí vaz, kolikrát jsem už říkala, že se tady musí natáhnout koberec. Říkala jsem vám to?“

Sedl jsem si v hale do křesla a čekal, až se za ní zavřou dveře a budu konečně moci svobodně dojít do ložnice.

Za necelých deset minut byla Marie nazpátek.

„Nechala jsem si doma peníze, a teď už to nestihnu, moje chyba. Budete tam muset dojít sám. Tady. Tady to máte,“ vložila mně do ruky recept, „tohle vyzvedněte. Nemá cenu, abychom jeli oba, nemyslíte?“

A tak místo toho, abych alespoň na chvílku mohl být o samotě se svojí tetou, podlehl jsem opět příkazům hospodyně a vstup do strýcovy ložnice mně byl odepřen. Na kratičku chvílku tam mohl vstoupit až večer, kdy jako výkupné držel v ruce sehnaný lék.

Tetička ležela uprostřed široké postele. Závěsy v oknech byly (jako už několik měsíců) zatažené, přesto jsem v tom šeru zahlédl, že má hlavu podepřenou tlustým těžkým polštářem, na čele mokrý hadr a oči má zavřené.

Položil jsem lék na noční stolek a opatrně si sedl na pelest postele. Mlčky jsem hledal záminku, abych mohl tetu alespoň lehce chytit za ruku, a trpělivě čekat, jestli mě třeba požádá o sklenici s minerálkou, nebo aspoň o ten lék.

Tetička hluboce dýchala a ani sebemenším pohybem nenaznačila, že by si přála, abych na ni promluvil. Její ruce se ani nepohnuly.

Seděli jsme tak spolu asi deset minut, a já dobře poznal, že si tetička neznatelně oddychla, když jsem vstal a tiše za sebou přivřel dveře ložnice. Když večer dům utichl a paní Marie usedla jako teď už každý večer dole v obývacím pokoji, aby trpělivě háčkovala a dávala v noci pozor, zavřel jsem se ve svém pokoji a lehnul si oblečený na postel.

Nejhorší na tom všem je ta neschopnost danou skutečností pochopit, hnout se alespoň trošku z místa, pomyslel jsem si. Je to všechno tak podivné a smutné, jen opakovaný pokus vymanit se se spleti iluzí, že by člověk málem už ani neplakal.

8.

Nu ano, přistěhoval jsem se do domu tetičky, přijal jsem její nabídku, aniž bych se prozatím zbavil svého malého bytu.

Tetička byla šťastná, protože jsem jí každý večer dělal společnost. Při čaji a sušenkách jsme trávili odpoledne, já v křesle u postele, ona natažená na posteli, přikrytá anglickým plédem, s tmavými brýlemi na obličeji.

Hodiny jsme vzpomínali na své blízké, tetičku zajímal osud mých příbuzných, doba, kdy jsme se nemohli ani potkat. Kolik našich vzpomínek se náhle vzájemně prolínalo, kolik jich začalo dávat společný smysl. Dozvídal jsem se o neshodách v rodině, o nenávisti obou bratrů. Na moje naléhání po nějakém čase svolila a prozradila mně jednu velmi pro mě šokující příhodu.

Můj strýc bydlel původně v tomto domě. Ano, v tom bytě o patro níž, ve kterém jsem byl hned první den mojí návštěvy. Bohužel došlo k ostré

hádce se strýcem, bratrem mého otce, a strýc se musel odstěhovat. Víc mně tetička nechtěla říct, dokonce ani naznačit.

Večer jsem počkal, až tetička usne a paní Marie zaleze do svého pokojíku dole v suterénu a až potom jsem opatrně prohlédl celou vilu.

Nahoře prostorná půda, ohromný prostor, vonělo to tady seschlým dřevem, pár zpráchnivělých šňůr na prádlo, převrhnutá židle na zemi. U stěny závodní kolo, s řídky na podlaze, špína a prach.

Vedle pokoj strýce, ten už znám. Po schodech dolů kolem starých rytin a vedut měst.

V prvním patře byt tetičky a vedle malá garsonka. Dolů po schodech do přízemí, kde jsou dva byty, tam bydlí stařec s malým chlapcem, vedle byt s cizím podnájemníkem.

A ještě níže je sklep, v jedné chodbičce bydlí paní Marie a vlevo je jeden byt a před ním prádelna a kotelna.

Zaslechl jsem šramot, který vycházel z kotelny. Opatrně jsem otevřel dveře. U kotle se skláněl starší muž a vhadzoval do ohně nějaké papíry.

„Co tu děláte!“ vykřikl.

Usmál jsem se.

„Dívám se, nic víc,“ řekl jsem klidně. „Ukažte, co to máte za papíry!“

Než jsem stačil seběhnout po betonových schůdcích, muž vhodil papíry do kotle.

Podíval se přísně se na mě a řekl: „Tady nemáte co dělat, kliděte se odtud!“

„Kdo jste?“ zeptal jsem se.

„Jsem domovník, to snad vidíte,“ řekl.

Otočil jsem se a vyšel nahoru na chodbu.

9.

Místo vyřizování papírů *má dáti- nemá dáti*, celé dopoledne ležel v telefonním seznamu a hledal solidní zaběhnutou firmu. Vypsal si do notýsku dvě adresy, které byly poblíž.

Kolegovi Kolaříkovi oznámil, že jde vyřídit jeden spis, který měl okázale v podpaží.

„Rozumím,“ usmál se kolega, „dědictví čeká. Já vás tady omluvím, kdyby se někdo po vás sháněl.“

„Ach ano, to dědictví...“ řekl s úsměvem.

Cesta autobusem mu trvala necelou hodinu. Zastavil se před vysokým domem, rozhlédl se a vyhledal na zvonku jméno firmy a krátce zazvonil.

Ozvalo se: „Pojďte dál, třetí patro vlevo.“

Zabzučely dveře a on vstoupil do studené chodby.

V třetím patře byly jedny dveře nalevo pootevřené.

„Pojďte dál, jen si tady trochu uklidím. Jen pojděte dál.“

Vstoupil do kanceláře, kolem hluboká křesla, stůl a vysoká okna se závěsy.

„Tak co pro nás máte, kolego, za případ?“

Muž, asi pětatřicetiletý se na něho usmál, zdáli mu podával ruku a hned naznačil, aby si sedl.

Muž usedl naproti do koženého křesla a na klín si položil notýsek.

„Poslouchám vás...“

„Je to tak podivné...“ řekl nejistě.

„Podivné? To je na začátku vždycky...“

Krátce popsal celý případ, jak se nastěhoval ke svojí tetě, o tajemné vile, o vizitce a návštěvě domu, a také, že pátrá po svém strýci.

„A ode mě čekáte co?“ řekl detektiv.

„Pomoc. Sám na tu práci nestačím, chodím do práce, nemám tolik času--“

„—a zkušeností...“

„...a zkušeností,“ usmál se. „Jste jedna z nejlepších detektivních kanceláří...“

„...Nejlepší!“ usmál se soukromý detektiv. „Adresu toho domu, kam jste byl pozván...“

„Jistě,“ sáhl do kabátu, „tady je vizitka. Prosím...“

Natáhl se přes stůl a podal muži vizitku.

Detektiv si adresu opsal do notýsku.

„Adresa vily... Jméno strýce, vaší tety...“

„Jistě...“

„Vaše jméno...“

Detektiv si zapsal veškeré údaje a také adresu kanceláře a číslo telefonu.

„Necháte mně týden pracovat. Já se vám do týdne telefonicky ozvu a sdělím vám pouze kde se sejdeme druhý den. V kavárně Hlavovka. Víte, kde to je?“

„Nevím...“

„Je to na Vinohradech. Den nato, v patnáct hodin.“

„Co budu dlužný,“ zeptal se.

„Zatím jsem nic neudělal,“ usmál se muž a podával mu ruku.

Odcházel z kanceláře jako šťastný člověk, který se zbavil těžkého břemene.

10.

Ležel v noci na posteli, venku svítila barevná reklama na cigarety a on neustále přemítal o té zvláštní návštěvě. Včera ráno seděl ve své kanceláři, počítal *má -nemá*, když vedle v kanceláři zazvonil telefon. Kolega Kolařík se nakláněl co nejbliž k jeho uchu, aby aspoň něco zaslechl z jeho hovoru.

„Zítřa,“ a ozvalo se klapnutí vidlice.

A dneska, dávno před třetí hodinou, seděl vzadu u okna kavárenského stolku. Přesně ve tři hodiny vešel jeho muž do točitých dveří, přisedl k jeho stolku a nenápadně se rozhlédl.

„Když jste sem ve čtrnáct třicet pět minut vcházel, nikoho jste nezahlédl?“
„Prosím?“ zeptal se.

„Musíte se podívat kolem sebe,“ řekl muž. „Rozhlédnout se, když jdete na naší společnou schůzku.“

„Rozhlédl jsem se,“ řekl tiše.

„Takže mě jste viděl? Tamhle v tom průchodu do kina?“

„Co to bude?“

Nad námi se skláněl mladý číšník. Byl výškou a účesem podobný Kolaříkovi, projelo mu hlavou.

„Dvě kávy,“ řekl muž. „Byl jsem na adrese...“ zašeptal, „... však víte, ta vizitka...“

„Ten vysoký dům--“

„Ano, ten dům. Dveře přelepené páskou, byla tam před třemi týdny policie.“

„Prosím?“ vydechl.

„Našli tam mrtvého člověka. Stáří...“ podíval se do notýsku, „šedesát pět let, prošedivělý, dobře oblečený. Někdo ho vzal pohrabáčem po hlavě. To mně řekla sousedka o patro níž. Dále...“ nahlédl do notýsku, „jméno...“ sáhl do kapsy a ukázal mu fotografii „...tady, znáte ho?“

Myslel si, že omdlí.

„...nebyl problém odlepit pásky s razítkem a po bytě se porozhlédnout. Krev na straně stolu, podle křídly na zemi ležel pod oknem, u krbu chyběl pohrabáč. Ten si odnesla policie.“

Notýsek sklapl.

„Co je vám, proboha!“ ozval se zdáli hlas.

Jeho hlava se mírně zaklonila a jeho tělo zvláčnělo. Jen zdáli uslyšel výkřik Kolaříka:

„Vodu! Ten člověk omdlel!“

11.

Nenápadně a s velkou oklikou jsem přivedl řeč u odpoledního čaje s tetičkou.

„Proč se ptáš? Utekl? Jak jsi na to přišel?“ zeptala se překvapeně.

„Nevím, někde jsem to zaslechl...“

„Můj manžel...“ řekla pohoršeně, „to je absurdní! Můj muž neutekl, to je —kdo ti to řekl! Taková pitomost!“

„Nemůžete mi říct, co s ním je? Kdy zmizel?“

Tetička se posadila na posteli.

„Rozuměli jste si?“

„Ovšemže jsme si rozuměli! Co to tu vůbec povídáš za nesmysly! Marie! To ti určitě povídala ta Marie! Nána hloupá! Vyhodím ji!“

„Neblázněte tetičko, mě to zajímá, nic víc.“

„Zajímají tě nesmysly, tak je to. A vůbec, nechme toho být. Můj muž je na služební cestě, odjel na dva roky, to je všechno.“

„Jak myslíte, tetičko... Tetičko, mohu se vás na něco zeptat?“ Aniž bych čekal na odpověď, zeptal jsem se: „Co to bylo za nehodu.“

„Nehodu? Ach tak... Ošklivá bouračka, manžel nedával pozor, přšelo, skončili jsme na stromě.“

„Byl s vámi ještě někdo?“

„Co to povídáš! Nebyl. Jak jsi zase na tohle přišel?“

„Tetičko... mě napadlo... nechtěl se strýček zabít?“

„Proboha!“

„Zabít vás oba?“

„Mlč už! Proč by to dělal?!“

Napil jsem se čaje a řekl klidně: „Možná kvůli svému synovi, kvůli jeho nemoci, z bezvýchodné situace...“

„Jdi pryč! Proboha jdi odtud!“

Tetička se schoulila do peřin a začala hlasitě plakat.

„Nechtěl jsem vás rozrušit, tetičko,“ řekl jsem tiše a jemně ji pohladil po vlasech. „Je to bolestivé, já vím...“

„Je to velmi bolestivé, to máš pravdu. Marie!“

Paní Marie poslouchala za dveřmi. Dveře se otevřely až příliš brzy.

„Ano, milostpaní?“

Jestli Marie poslouchala náš rozhovor, bude tu další svědek celého případu. I když... ta mdlá nahrblá stařena není schopna hlubšího úsudku.

12.

Počkal jsem, až tetička usne. U baby Týrlové jsem nezpozoroval, že ji by náš rozhovor něčím zaujal. Poslal jsem ji spát a počkal chvíli. Potom jsem opatrně zavřel dveře a tiše kolem vedut na stěně chodby došel do sklepa. Za dveřmi kotelny bylo slyšet jakýsi šramot.

Tiše jsem otevřel dveře. Ten starý dědek, vhažoval do kotle jakési papíry.

„Co to děláte!“ vykřikl jsem na něho zhurta.

Zaslechl jsem šramot, který vycházel z kotelny. Opatrně jsem otevřel dveře. U kotle se skláněl starší muž a vhažoval do ohně nějaké papíry.

„Co tu děláte!“ vykřikl jsem na něho. „Tady nemáte co pohledávat!“

„Vypadněte!“ vykřikl polekaně.

„Já? Co já tu dělám?“ usmál jsem se. „Dívám se, nic víc,“ řekl jsem klidně.

„Ukažte, co to máte za papíry!“

Než jsem stačil seběhnout po betonových schůdcích, muž vhodil další várku papírů do kotle.

Podíval se přísně se na mě a řekl: „Tady nemáte co dělat, kliděte se odtud!“

„Vypadněte odtud,“ zašeptal jsem mu do ucha.

Otočil se a poslušně odkráčel. Jen trochu ukázat zuby a jde to. Popadl jsem pohrabáč a vytáhl několik ohořelých listů papíru. Páchly ohněm a dýmem.

Došel jsem po betonových schůdcích k žárovce nad dveřmi a zblízka si namáhavě přečetl text psaný vypsanou rukou.

„Panebože! Panebože...“ ruka mi klesla a měl jsem zase dojem, že omdlím.

13.

Nikdo další nesmí ty papíry najít, opakoval si v noci na posteli. Bude muset prohledat celou kotelnu, kdo ví, kolik takových papírů tam ještě leží. Měl by dnes z kanceláře zavolat detektivovi a poradit se s ním, ale hned ten nápad zavrhl. Pátrat bude sám, tetička by mohla dostat podezření, nikdo cizí nemá do vily přístup. Vydá se zítra večer do kotelny a prohledá kotelnu i sklad s uhlím. A musí se dozvědět, kdo ty papíry chtěl spálit. Proč, kdo a o kom jsou ty lékařské dokumenty. Převracel se na posteli, do očí mu bušilo světlo z venkovní reklamy a on si opakoval proč, kdo a čím. Kdo proč čím...

Prohledá strýcův pokoj, zásuvku po zásuvce, určitě tam najde maličký důkaz, drobný detail, který ho navede na stopu. A potom navštíví detektiva a společně případ vyřeší.

14.

Ze snění ho probudilo ostré zaklepání na dveře. Byl tak unavený, že nad papíry *má dáti nemá* zcela prozaicky usnul.

„Ve dveřích se objevil člověk, kterého už někde viděl.

Vstal a podal známému ruku.

„Jak jste mě našel?“ zeptal se rozespale.

Muž si sedl bez vyzvání do křesla, které stálo v koutě místnosti.

„Vážený pane, já nedůvěřuji nikomu. Tudíž ani vám. Jasně? Není pro mě nijak těžké, zjistit si kam ve dne chodíte. Vy jste mě neviděl? Včera támhle v průchodu?“

„Proč jste přišel sem? Nechci, aby vás tady někdo viděl.“

„Klid. Sedněte si a poslouchajte. Přinesl jsem tyto účty a potřebuji se o nich s vámi poradit. Známe se přece z kavárny. Nebo ne?“ usmál se.

„Ty papíry jste našel v kotelně?“

„V kotelně? V jaké kotelně?“

Máchl rukou, aby ten nápad před tím člověkem zamluvil.

„Ne, jen mně řekněte, o jakou kotelnu jde. Zajímá mě to. Každý detail v tomto případě je důležitý...“

Po chvíli váhání detektivovi prozradil, co našel v kotelně. Neznámé lékařské zápisky, rukou psané, naházené do kotle. Řekl mu o neznámém domovníkovi, o podezřelém chování tety a Marie, o podivném starci s dítětem, o podivném zmizení svého strýce.

Detektiv si jeho monolog pozorně vyslechl, chvíli mlčel a potom řekl:

„Najdeme způsob, jak mě dostanete do vily. Vyprávěl jste tetičce o Kolaříkovi, o svém kolegovi tady z úřadu?“

Zamyslel se: „Myslím jednou dvakrát... Ano, máte pravdu, mluvil jsem o něm.“

„V nejbližší době vás navštívím a budu potřebovat nutně poradit... třeba s těmito papíry. Nutně, jasné?“

Přikývl.

„A teď se nenechte rušit ve svém sladkém snění,“ usmál se na něho přátelsky.

15.

Po příchodu z práce jsem pohovořil krátce u čaje s tetičkou, vzpomínala na manžela a na syna, spoustu vzpomínek z mládí, konečně jsem ji políbil na čelo, uložil do postele a vydal se do sklepa.

Baba Marie sledovala televizi, ten zvuk jsem slyšel za dveřmi, už je určitě v posteli a ven už nepůjde. Nakoukl jsem do kotelny, bylo zhasnuto a kotel byl studený.

Vystoupal jsem po betonových schůdcích do přízemí a zaťukal na dveře. Po chvíli se dveře pootevřely, stařec s bílým vousem na mě vykoukl a šeptem mi oznámil, že chlapec už spí a on nemůže se mnou teď hovořit. Zavřel tiše dveře.

Vystoupal jsem po dřevěných schodech, kolem starých rytin až nahoru, ke strýcovu pokoji.

Tiše jsem otevřel dveře, a já měl pocit, že už jsem jednou tuto chvíli zažil...

...ne, sen to nebyl...

Strýc seděl zády ke mně u pracovního stolu a něco psal. Ne, musel to být sen, protože jsem popadl pohrabáč, který ležel u kamen a jednou jím přetáhl strýčkovu hlavu.

„To máš za všechno,“ řekl jsem klidně.

Vzdychl bolestí a já jeho hlavou mlátil tak dlouho o stůl, až jsem si potřásl svoje sváteční kalhoty. Nahmatal jsem strýčkův tep, jeho tělo se vláčně sesulo k mým nohám.

A bylo to.

Nejhorší na tom všem je ta neschopnost danou skutečností pochopit, hnout se alespoň trošku z místa, pomyslel jsem si v noci. Zvenčí do pokoje blikala reklama a já seděl na posteli a přemítal. Je to všechno tak podivné a smutné, jen opakovaný pokus vymanit se se spleti přání, že by člověk málem už ani neplakal.

16.

Dlouhé zazvonění zvonku mě polekalo, což je pochopitelné. Paní Marie dovedla do pokoje, kde jsme s tetičkou pili čaj, vyššího muže, byl v civilu a představil se jako Kolařík. Byl celý udýchaný a s omluvou mě odvedl do předsíně.

„Člověče, čekají, že odevzdáš ty podklady,“ zašeptal mi do ucha, „a ty si tady vyprávíš u čaje. Jestli je nepřinesu, bude zle. Máš to tady?“

„Rozumím,“ řekl jsem tiše, „kde začneme?“

„Papíry a jdu.“ Zarazil se: „Nebo je máš v práci? Já prohledal tvůj stůl, celou skříň... Spěchá to.“

„Nechme té komedie, teď nás nikdo neslyší. Půjdeme nahoru do strýčkova pokoje. Tam začneme.“

„Co blázníš,“ řekl a podíval se na mě, „ty papíry! Spěchám!“ Muž na mě chvíli překvapeně hleděl. Sejmul moji ruku ze svého ramene a otočil se ke dveřím. Pozoroval mě nehnutě, jako by nevěřil svým očím.

„Pojď,“ zatáhl jsem ho za rukáv a naklonil se ke dveřím, jestli nás venku na chodbě neposlouchá ten protivný stařec.

„Pusť mě,“ ohradil se ten člověk, „radši půjdu. Co je s tebou?“ zeptal se vylekaně, „vypadáš jak šílený! Radši půjdu, a pusť mě.“

Vyškubl se a chtěl otevřít dveře. Vrhнул jsem se na něho a sevřel ho kolem pasu.

„Víš, co bych nejradši udělal?“ zašeptal jsem mu do ucha, „nejradši bych tě—“

Hleděl na mě zděšeně.

„Nejradši bych tě zabil,“ zvedl jsem pěst. „Nikdo, slyšíš, se to nesmí dozvědět!“

„Pusť mě. Prosím... Jsi šílený... Pusť.“

„Vypadni,“ uvolnil jsem paže kolem jeho těla.

Vyklouzl včas a zmizel za dveřmi.

„Co se tu děje!“ Dveře se otevřely a v nich stála babice Marie.

„Nic nic,“ řekl jsem a narovnával si nedbale sako.

„Nic nic,“ řekl jsem, „taková hloupost.“

„S kým jste se tady dohadoval tak dlouho?“ Hleděla na mě zkoumavě, jako bych byl blázen.

„Jste v pořádku?“ Přistoupila ke mně a sáhla mi hřbetem ruky na tvář.

„Máte horečku,“ řekla. „Běžte si lehnout,“ řekla tiše.

17.

Ležel na posteli a s každým zablikáním reklamy opakoval dokola, že se to nesmí opakovat. „To se nesmí... to se nesmí...“ opakoval si stále. Ještě se před tetičkou prozradí, tetička prohlédne jeho úmysl. Musí být víc opatrný, ten detektiv se nesmí znovu ve vile ukázat. Sám musí pátrat na vlastní pěst a být víc ostražitý. Znovu prohledat strýcův pokoj, opakoval si, kotelnu prohlédnout do posledního detailu a zbavit se domovníka. Zatočila se mu hlava. Domovník a stařec s chlapcem, že ho to nenapadlo! Ti musejí vědět víc, než řekli! Domovník, ten tupec! Kde vůbec bydlí? A baba Marie, dělá ze sebe svatou, vždyť ji nevyslechl! A to dítě? Venku za okny svítalo. Reklama venku zhasla. Vstal a potichu se oblékl. Na chodbě bylo ticho. Sestoupil po schodech, kolem rytin měst, až do kotelny. Potichu otevřel dveře. Náhle se v dálce ozvaly tiché kroky. „Běž si lehnout,“ ozvalo se za ním. Zachumlal se do deky a usnul tvrdým spánkem.

18.

Mrtvého našla přivolaná policie, v pátek 13.25 hod. Tělo objevila služebná Marie.
Zápis: Marie Marie, rok narození 1925, kupodivu klidná.
Výpověď svědkyně: „Šla jsem dolů,“ (rodinná vila se zahradou), „do svého pokoje a všimla jsem si, že dveře kotelny jsou přivřené. Což jindy není. Tak jsem opatrně došla ke dveřím.“
Otázka: „Neslyšela jste hluk? Kroky? Rány?“
Odpověď: „Bylo ticho. Pootevřela jsem opatrně dveře, a otočila vypínačem.
(pláče) „A tam ležel...“
Otázka: „Hýbala jste s mrtvým?“
Odpověď: „Nešla jste k němu?“
(mlčí)
Otázka: „Vás nenapadlo, prohlédnout tělo a případně poskytnout pomoc?“
Odpověď: „Byl mrtvý, kolem krev... Já... se ho bála...“
Výslech ukončen v 15.15 hod.
Policie s hlavním vyšetřujícím L. T. ukončila ohledání místa vraždy v 16.17 hod. Tělo mrtvého převezeno k pitvě 16: 25 hod.
Podpis lékař a vyšetřující L. T. Datum a 17.20 hod.

19.

Policie zběžně prohledala dům, zapečetila kotelnu a vyšetřovatel L.T. zůstal v domě sám. Nechal shromáždit nájemníky do velkého pokoje dole v přízemí. Zděšená milostivá paní, podpíraná služebnou a starý pán s malým chlapcem v náručí na něho ohromeně hleděli.

„Chybí ještě někdo?“ zeptal se L. T.

„Co se stalo, pane poručíku,“ zeptala se tiše stará paní.

„Jste tady všichni?“

„Ano, všichni. Totiž...“ řekla.

„Chybí někdo?“ zeptal se L. T. klidně.

„Ne... vlastně jsme tu všichni, celá naše rodina,“ řekla stará paní a pohlédla na malého chlapce.

„Nikdo nechybí?“

„Ne. Nechybí nikdo,“ řekla nejistě.

„Kdy jste naposled viděli mrtvého?“

„Šla jsem dolů, do svého pokoje a všimla jsem si, že dveře kotelny jsou pootevřené. Což se stávalo málokdy není. Tak jsem opatrně došla—“

„—Vy ne, paní...“ (nahlédne do bločku) „...paní Marie. Zeptám se vás, paní Richterová, kdy jste naposledy viděla mrtvého.“

Milostivá paní si sáhla ke krku a slabě a nejistě prohlásila:

„Málo se vídáme, nebydlí tady.“

„A kde tedy?“

„Nahoře. Nahoře u půdy. Víte, já se s manželem rozvedla, ano jsme rozvedení už mnoho let,“ řekla, a podívala se na malého chlapce a dodala:

„Snad je to tak po tom všem lepší...“

„Nahoře?“ podivil se, „tam ale nikdo není!“

„Je to ten muž, kterého jste našli v kotelně,“ řekla tiše.

„Co dělal v kotelně?“

„Nevím. Rozhodně v této době už tady netopíme.“

„Je to pravda? Je to ten muž?“

Ostatní přikývli.

„Chcete říct, že ten muž je váš manžel?“

Milostivá paní sklopila mlčky hlavu.

„Musel ho zabít někdo z vás. Ale proč?“

20.

Dobře to dopadlo, říkal si večer na posteli. Nic neprozradila, všechno dopadlo dobře, na nic nepřišli, hlupáci.

Vstal a otevřel okno. Do očí mu blikalo teplé světlo reklamy a vzduch byl čistý a příjemně vlhký. Na zahradě teď v noci nikdo nebyl, byl by čas mrtvolu v klidu odnést za křoví a zakopat.

Oblékl se a potichu vyšel z pokoje. Tiše sestoupil po dřevěných schodech až do sklepa. Za dveřmi bylo slyšet slabé chrápání.

Tiše otevřel dveře kotelny a rozsvítil.
Málem by zděšeně vykřikl.
Tělo mrtvého zmizelo.

21.

Druhý den seděl ve své kanceláři, počítal *má dáti, nemá*, když v půl druhé, přesně, přivedl kolega Kolařík dva muže. Chovali se velmi slušně a položili mu několik otázek ohledně zmizení jeho strýce.

„Svého strýce jsem neviděl,“ zalhal, „nevím o něm nic, co by vám pomohlo ve vyšetřování.“

„Počkejte,“ zarazil se a došel k věšáku, kdy měl pověšený svůj plášť.

„Tady, tohle by vám mohlo pomoci,“ a podával mužům vizitku.

„Tady na této adrese byste mohli zjistit něco o mém strýci.“

Jeden z mužů uchopil jemně vizitku a vložil ji opatrně do igelitového sáčku.

V tu chvíli se otevřely dveře a do kanceláře vstoupil--

22.

Posadil se na posteli a celý zpocený chvíli zmateně hleděl na reklamu za oknem. Tak hnusný sen, může to být varování, pomyslel si. Musí si dávat větší pozor, nesmí se prozradit jedním slovem, gestem, hloupou poznámkou.

Promluví opatrně s tetou a navštíví toho soukromého detektiva. Zatím nic nevypátral, nic nezjistil, a nabídne mu peníze.

Došel k oknu a hleděl do tmy na zahradu. Muselo pršet dlouho, na cestičkách se leskl drobný písek a listy se v tom dešti mírně pohybovaly.

23.

Když o několik dní počítal *má dáti, nemá*, vstoupili do kanceláře dva muži, které přivedl úslužný Kolařík, a položili mu několik otázek ohledně zmizení jeho strýce.

„Svého strýce jsem neviděl,“ opakoval, „nevím o něm nic, co by vám pomohlo ve vyšetřování.“

„Počkejte,“ zarazil se a došel k věšáku, kdy měl pověšený svůj plášť.

„Tady, tohle by vám mohlo pomoci,“ a chtěl podat mužům vizitku ze svého pláště.

„Na té adrese byste mohli zjistit něco o mém strýci,“ řekl ochotně, když kráčel k věšáku

„Nechte to být,“ řekl jeden z detektivů, „tu vizitku už máme. Našli jsme jen zapečetěný byt, nikde nic.“ A dodal: „Žádná stopa.“

V tu chvíli se otevřely dveře a do kanceláře vstoupil Kolařík.

„Je tu nějaký pán, mohu jej uvést dál?“ zeptal se šeptem.

„Jistě, jistě,“ řekl jeden z detektivů, „jen ať vejde!“

Jakmile vešel detektiv do kanceláře, k jeho velkému překvapení se ti dva, soukromý detektiv a policista srdečně pozdravili.

„Abyste rozuměl,“ řekl policista vesele, „my se tady s kolegou známe léta. Jak dlouho?“ otočil se na detektiva, „kolik je to let?“ Zarazil se: „Co tu děláš?“

Zděšeně se na ty dva díval. Ti dva by se neměli nikdy potkat, pomyslel si a vstal a přešel k oknu.

Reklama na cigarety mu nepříjemně blikala do rozespálých očí. Tohle nesmí dopustit. Kdepak, ti dva se nesmějí setkat. Za nic na světě.

24.

Budu si muset dávat větší pozor před tetičkou. Vážít každé slovo a být víc ostražitý, když bude mluvit s babou Týlovou. A vyzvědět, co všechno ví ten stařec v přízemí. A s tím chlapcem nenápadně promluvit.

Vystoupil z autobusu a za pár minut se zastavil před vysokým domem.

Rozhlédl jsem se a krátce zazvonil.

V třetím patře byly dveře již pootevřené.

„Pojďte dál,“ uslyšel, „jen pojdte dál.“

Vstoupil do kanceláře a bez vybídnutí si usedl do hlubokého křesla.

„Vy se s tím policistou znáte?“ začal ostře.

„Prosím?“ Detektiv se na něho překvapeně podíval.

„No to včera, vždyť víte!“

„Prosím?“

Vstal a opřel se rukama o křeslo. „Je to tím, že jsem vám nezaplatil?“

Proto za mnou lezete až do kanceláře?“

Detektiv na něho zmateně hleděl.

„Nepřeji si, slyšíte, abyste mě navštěvoval v kanceláři, jasné?“

„Kolik,“ narovnal se a sáhl do kapsy pláště, „kolik jsem vám dlužný?“

Pravda, nic jste neudělal, ale ať má pokoj moje svědomí.“

„Neblázněte, člověče, tady musí jít o omyl! Zastrčte tu peněženku.“

Detektiv se usmál. „Člověče, pro vás jsem opravdu nic neudělal, nic mi platit nemusíte.“ Detektiv se pousmál. „Celá záležitost je mi jasná. Vy jste musel mluvit s mým kolegou, vidíte? Abych řekl pravdu, já vás vidím poprvé v životě.“

Seděl v autobuse, ruce se mu z toho rozčilení potily a napadlo ho, že se musel zbláznit. Všechno se mu v hlavě muselo poplést. Tetička, vila, mrtvý v kotelně, všechno se mu jako v horečce míhalo před očima.

Prudce vyskočil a začal lomcovat dveřmi autobusu.

„Tomu člověku je špatně!“ vykřikl kdosi.

Autobus prudce zastavil, brzdy zaskřípaly, pár stojících pasažérů se vrhlo k zemi.

Dveře se se syčením otevřely.
Jeho tělo se bezvládně zhroutilo na chodník.
„Sanitku! Zavolejte někdo sanitku,“ zaslechl ještě zdáli.

25.

Nebylo těžké najít si důvod a navštívit starce v přízemí.
„Do kotelny se již může, bude se muset provézt kontrola kotle po zimě a také vypustit vodu z radiátorů,“ řekl a stařec nic nenamítal. Dokonce byl rád, že mi může nabídnout čaj a pár sušenek.
Chlapec si hrál v pokojíku s dřevěným koníkem. Počkal jsem, až stařec odejde do kuchyně.
„To je hezký koník,“ řekl jsem.
Chlapec mlčel.
Sedl jsem si na koberec a vzal koníka do ruky.
Byl mírně oprýskaný a jednu nohu, tam kde se kopýtko stýká s podložkou s kolečky, měl spleené kusem látky s lepidlem.
Zatočila se mi hlava. Toho koníka jsem už někdy viděl. Ano, určitě jsem toho koníka viděl! Má jedno ouško uražené a tady na boku je odřený bílý lak.
„Kdo ti dal toho koníka?“ zeptal jsem se klidně.
„Tatínek,“ řekl chlapec a vzal mi hračku z ruky.
„Kde je tvůj táta, víš to?“
„Tatínek tu není. Je nemocný, leží v nemocnici.“
„V nemocnici? Jak jsi na to přišel?“
„Utrpěl úraz, má ošklivou ránu v zátylku,“ ozvalo se za mnou.
Otočil jsem se.
„Někdo ho chtěl zabít. Copak to nevíte?“

26.

Budu si muset dávat větší pozor před tetičkou. Vážít každé slovo a být víc ostražitý. Vystoupil jsem z autobusu a za pár minut jsem se zastavil před vysokým domem.
„Pojďte dál,“ uslyšel, „jen pojdte!“
Vstoupil jsem do kanceláře. Muž na mě zmateně hleděl.
„Nepřeji si, slyšíte, abyste mě navštěvoval v kanceláři, jasné?“ řekl jsem rázně.
„Vy jste blázen, člověče! Musí jít o nějaký omyl!“ Muž se na mě smířlivě usmál. „Pro vás jsem opravdu nic neudělal, nic mi platit nemusíte. Hlavně klid,“ řekl.
Seděl jsem v autobuse, ruce se mně z toho rozčilení potily. Asi se musel opravdu zbláznit. Všechno se mně v hlavě muselo poplést. Vila, tetička, ,

mrtvý otec v kotelně, já jako malý chlapec s dědečkem... všechno se mu jako v horečce míhalo před očima. Vyskočil jsem a začal cloumat dveřmi. „Tomu člověku je špatně!“ kdosi vykřikl.

Brzdy zaskřípaly, dveře se se syčením otevřely. A moje tělo se zhroutilo na chodník.

„Zavolejte někdo sanitku,“ zaslechl jsem ještě zdálky.

27.

Lékařský zápis:

„Muž asi 40 let, žádné doklady, chrup zdravý, neošetřený, celkově zanedbalý, hab. Slabý, fraktura l noha, odřeniny na tváři, horečka 38,2, zápal plic (podezření), blouzní. Lůžkové odd., zatím k pozorování, antibiot., předáno policii, jméno zatím nezjištěno, nemožno předat zprávu příbuzným.

Policie se dostavila na místo, byl učiněn zápis, předáno i s foto k pátrání všem oddělením.

28.

Probudil jsem se v nemocnici, měl jsem žízeň a hlad, levá noha mně nesnesitelně bolela. Určitě jsem tady už někdy byl, vzpomínám si támhle na to okno, klika převázaná gázou, aby se okno nemohlo v průvanu zavřít.

Dveře se tiše otevřely a do pokoje nakoukl muž v civilu.

„Můžu dál?“ zeptal se tiše.

Tvář jsem měl zafačovanou, a tak jsem jen kývl hlavou.

Muž se posadil na židli k mé posteli. Z kapsy vytáhl malý notýsek.

„Víte, co se vám stalo, vidíte?“

„Upadl jsem na chodníku,“ řekl jsem.

„A kam jste jel?“

„Jen tak. Byl jsem na vycházce,“ zalhal jsem.

„Kde bydlíte? Vzpomenete si?“

Zakroutil jsem hlavou.

„Adresu... máte příbuzné...?“

„Matka bydlí ve vile.“

„Sama?“

Kývl jsem hlavou.

„Otec... sourozenci...?“

„Otec je mrtvý.“

„Adresa. Vzpomenete si?“

„Je to někde na poblíž Hlavní třídy. Svítí tam reklama na cigarety *Odys*. Před okny jsou stromy a --“

„To mi zatím stačí.“ Muž vstal a notýsek vstrčil do kapsy. „To zatím stačí... Klíče od bytu nemáte...“

„Ale ano.“

„Ano?“

„Když vejdete dolů do chodby a otevřete schránku na dopisy.“

„Tak vidíte... Všechno bude zas v pořádku...“ řekl s úsměvem. „Hlavně klid...“

29.

Hlavně klid, opakoval si. Nic nenajdou, v pokoji nezanechal ani jednu jedinou stopu. Nic, co by ho mohlo prozradit. Otisky, pohrabáč, dopisy... otisky, pohrabáč, dopisy, opakoval jsem si v duchu. Všechno je v pořádku. Může být klidný. Je přece v bezpečí. Nic se mu nestane. Je v bezpečí.

Všechno dobře dopadlo.

Je klid.

Je klid a on je v bezpečí. Nikdo na nic nikdy nepřijde.

Pokud nebude svědčit on.

Ale proč bych svědčil, pomyslel si v duchu, sám proti sobě svědčit nemůže, na to jsou paragrafy.

Paragrafy, paragrafy...

Hlavně klid, opakoval si. Nic nenajdou, v pokoji nezanechal ani jednu jedinou stopu. Nic, co by ho mohlo prozradit. Otisky, pohrabáč, dopisy... otisky, pohrabáč, dopisy, opakoval jsem si v duchu. Všechno je v pořádku. Může být klidný. Je přece v bezpečí. Nic se mu nestane. Je v bezpečí.

Teď už bude klid. Klid...

Všechno dobře dopadlo. Takhle si to celou dobu přál.

30.

Pro policii nebylo těžké dohledat dokumentaci o tomto pacientovi. Nemocný, věk 42, váha 75 kg, výška 178 cm, habit slabý, byl opakovaně léčen, Capgrasův syndrom, hospit. Pravidelně od 35 let, agresivní, depse, menatl anorexie, rozsáhlá endokrinní porucha. Bez zaměstnání, bytem... Policie znovu navštívila vilu a podrobila výslechu majitelku domu.

Odmítla vypovídat.

Výslech paní Trymlové: „Náš milostpán je mrtvý už deset let. Zabil se v automobilu.“

„Ano,“ odpovídá na dotaz, „jel ve voze s milostivou paní a se svým synem.“

Odpověď: „Moc rádi se neměli, to je pravda. On tíhl spíše k matce, k naší milostpaní, otec byl na něho velice velice přísný...“

Další odpověď: „On si na jedné straně moc vyčítal tu tragédii, ale myslím si...“

„No,“ odpovídá po znovu zopakované otázce, „že... že se mu moc ulevilo. Že tu byl už konečně klid.“

Je jí předložena vizitka. „Znáte tuto adresu?“

Vyslýcháná o adrese nic neví.

„Pravda... odstěhoval se,“ řekl, „ale kde bydlí, nám nikdy neřekl...“

„Víte, že se léčil? Opakovaně?“

„To netuším. Tady se o tom nikdy nemluvilo. Pravda, když bydlel jinde, tak jsme o něm týdnů nevěděli. Co je s ním? Víte o něm něco?“

Paní Marie si otřela ruce do zástěry a téměř vykřikla:

„Tolik hodin! Milostivá paní! Proboha já zapomněla! Ano, už letím! Je čas podávat odpolední čaj...!“